

Colofon

Ontwerp-projectplan waterwet GGOR maatregelen Gebiedsplan Raam - Straatsven/Nabbegat

Opdrachtgever

Diana van de Beek

Status

Ontwerp projectplan waterwet

Auteur

Michelle Foolen

gecontroleerd door

Jan Derks

vrijgegeven door:

Patrick Oomens

's-Hertogenbosch, November 2020

Waterschap Aa en Maas
Pettelaarpark 70
5216 PP 's-Hertogenbosch
tel 073 615 66 66
fax 073 615 66 00

info@aaenmaas.nl
www.aaenmaas.nl

© waterschap Aa en Maas. Alle rechten voorbehouden

Deel 1:

1.1 Aanleiding & Doel

Aanleiding

In dit projectplan worden maatregelen beschreven die helpen bij het bestrijden van de droogteproblematiek ten westen van het dorp Zeeland.

Met de maatregelen wordt conform de visie voor de GGOR Gebiedsplan Raam (vastgesteld in 2018) invulling gegeven aan de projectdoelstelling om het watersysteem robuuster te maken. Doel voor dit deelgebied in de GGOR visie is om de droogteproblematiek te integreren met de beleidsopgaven in het gebied. Een belangrijke beleidsopgave is het vergroten van de grondwatervoorraad (t.b.v. natuur en landbouw)

Knelpunten in de huidige situatie

Het gebied tussen Straatsven en Nabbegat heeft geen externe aanvoer van water en is afhankelijk van neerslag. De grofzandige ondergrond zorgt voor het diep uitzakken van grondwaterstanden in de zomer, waardoor veel droogte op het land wordt ervaren zowel door agrariërs als bij de in de buurt liggende natuur op de Maashorst.

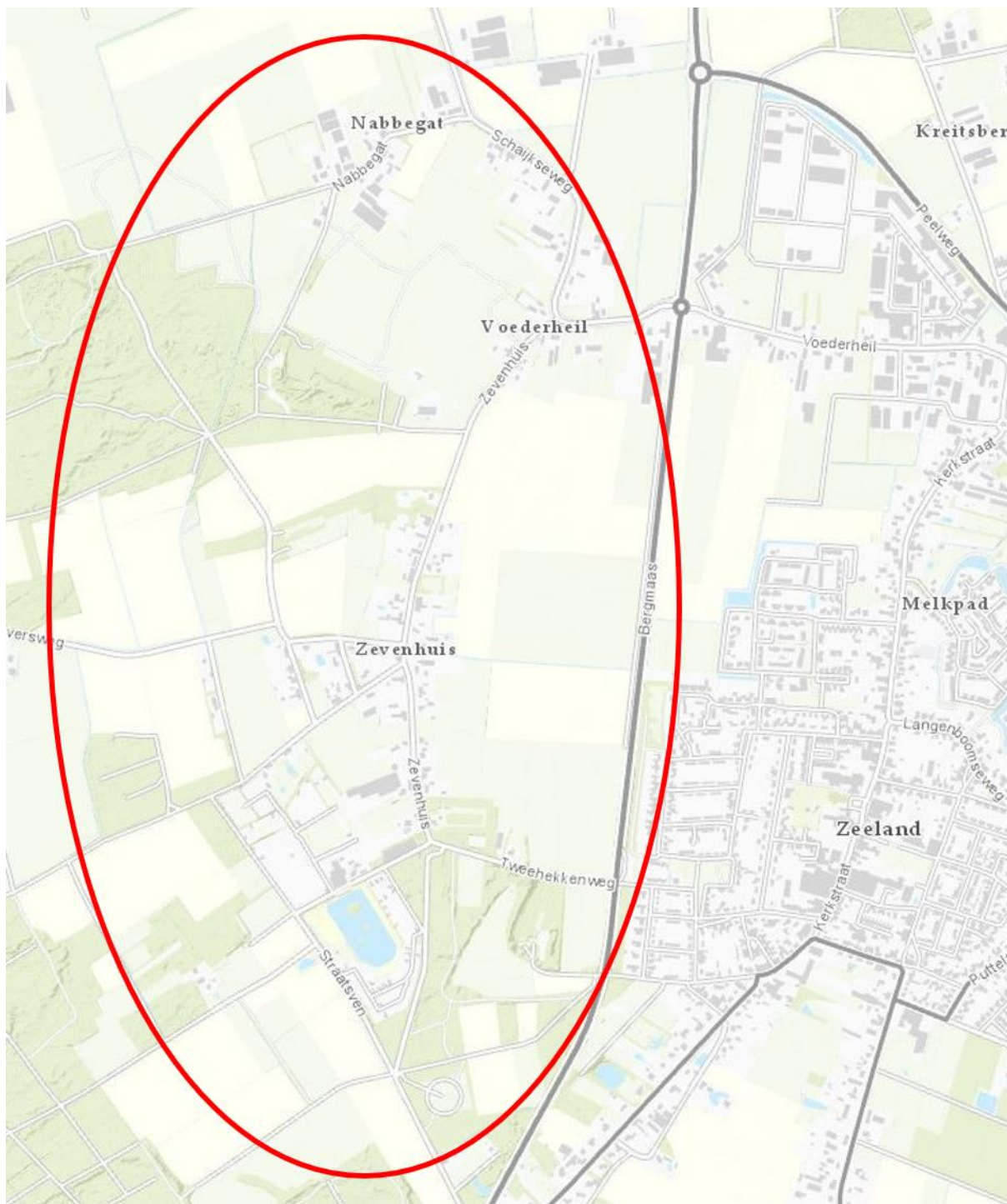
Doel

Het doel van de maatregelen is om meer water te conserveren in de winter en het vroege voorjaar om de droogteproblematiek te beperken.

1.2 Situatie Plangebied

Ligging en begrenzing plangebied

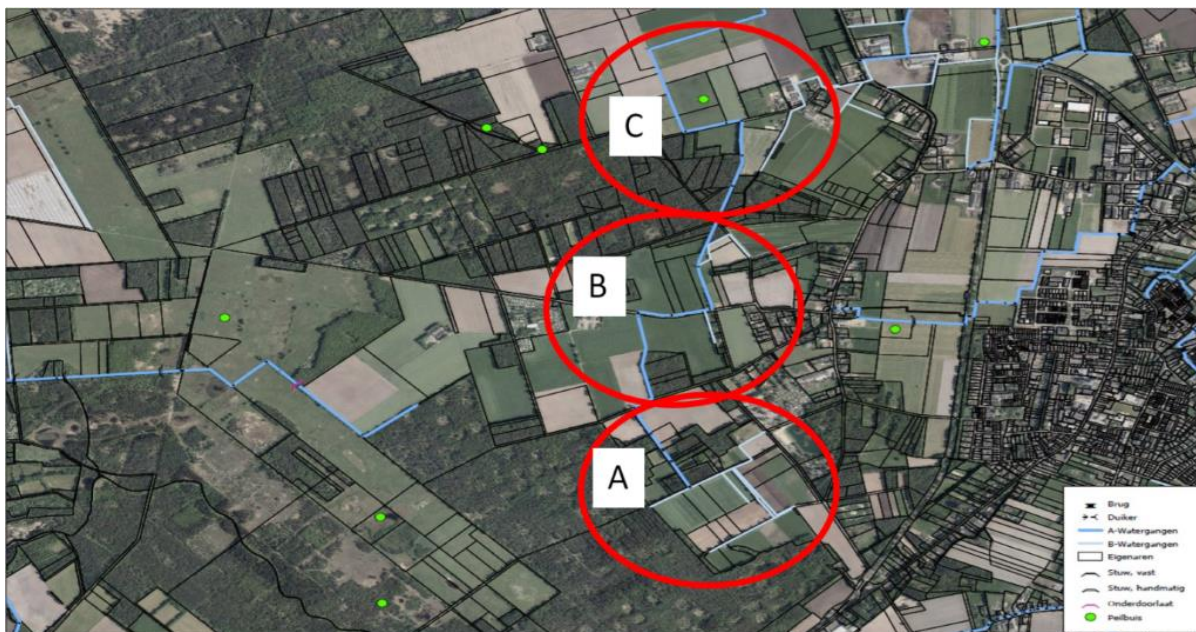
Dit projectplan betreft maatregelen in het gebied Straatsven/Nabbegat. Dit is gesitueerd ten westen van het dorp Zeeland en ligt aan de noordoost kant van de Maashorst.

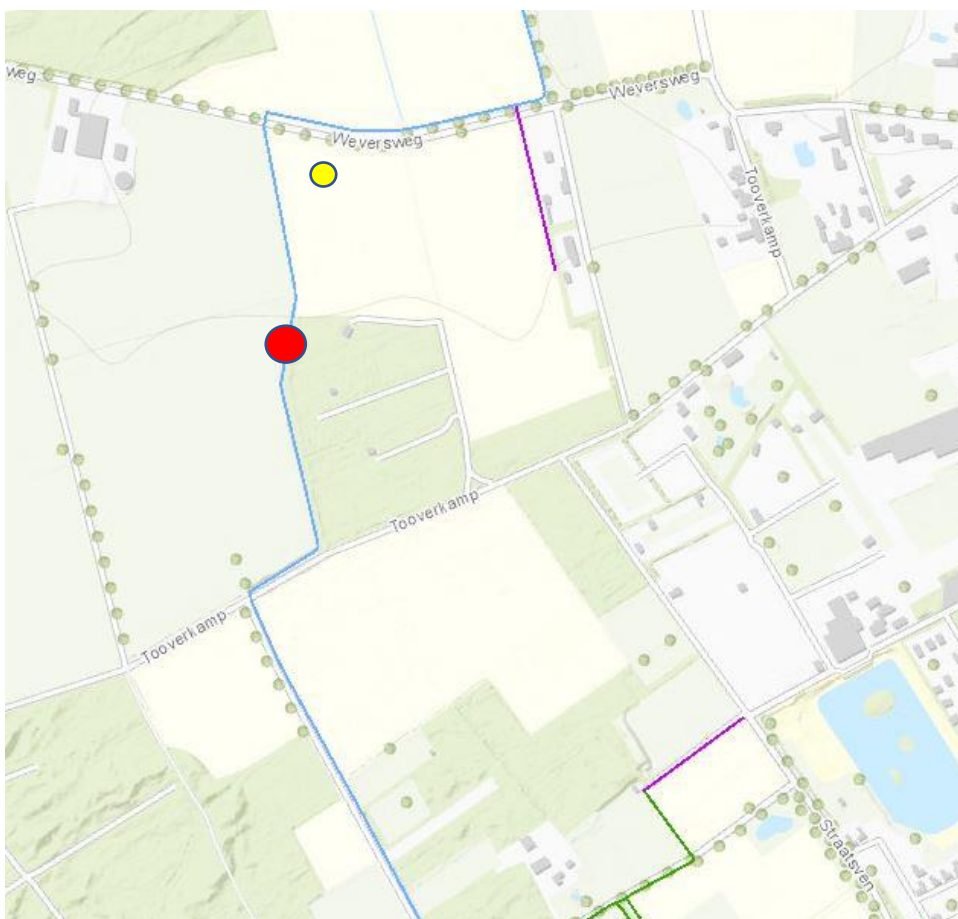
Figuur 1: begrenzing projectgebied Straatsven/Nabbegat

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (=gewenste situatie)

Om meer water te kunnen conserveren in het gebied Straatsven/Nabbegat worden 3 vaste kantelstuwten geplaatst op onderstaande locaties. Aanvullend hierop zullen er 3 peilbuizen geplaatst worden om te kunnen monitoren.

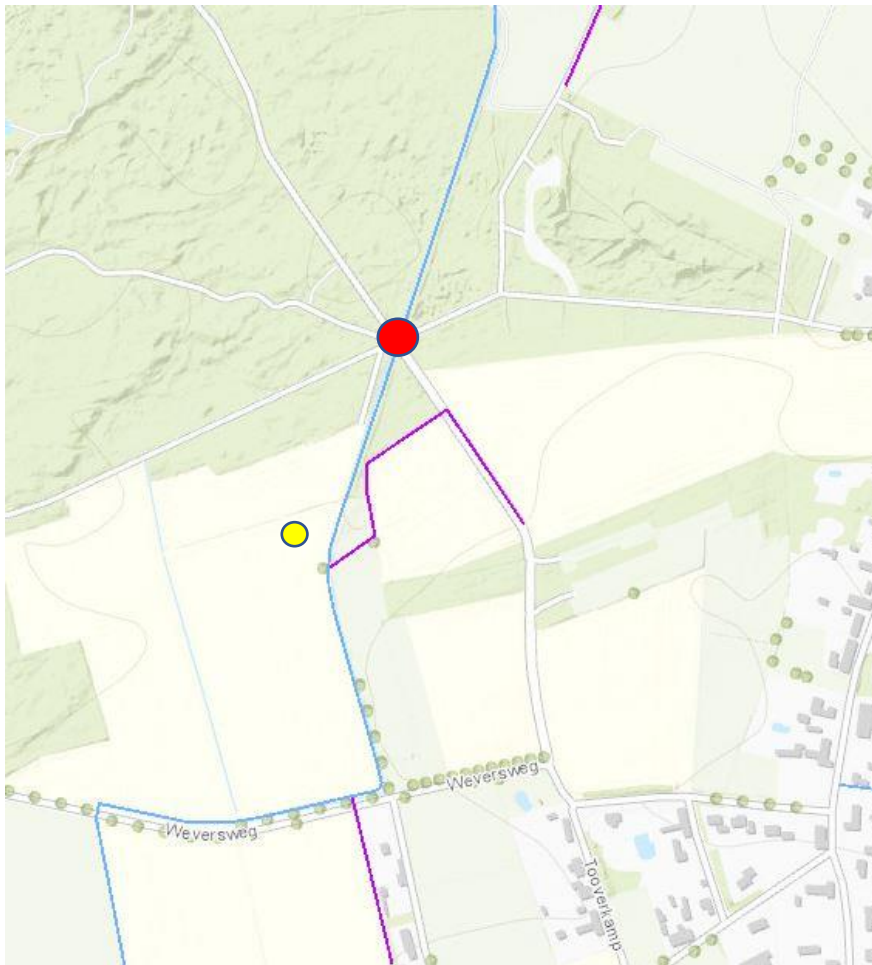
Figuur 2: Overzicht van de 3 gebieden waar kantelstuw worden geplaatst.

Figuur 3: locatie stuw 1 (rood), locatie peilbuis (geel)

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,95
Bodemhoogte	Ca. 18,85

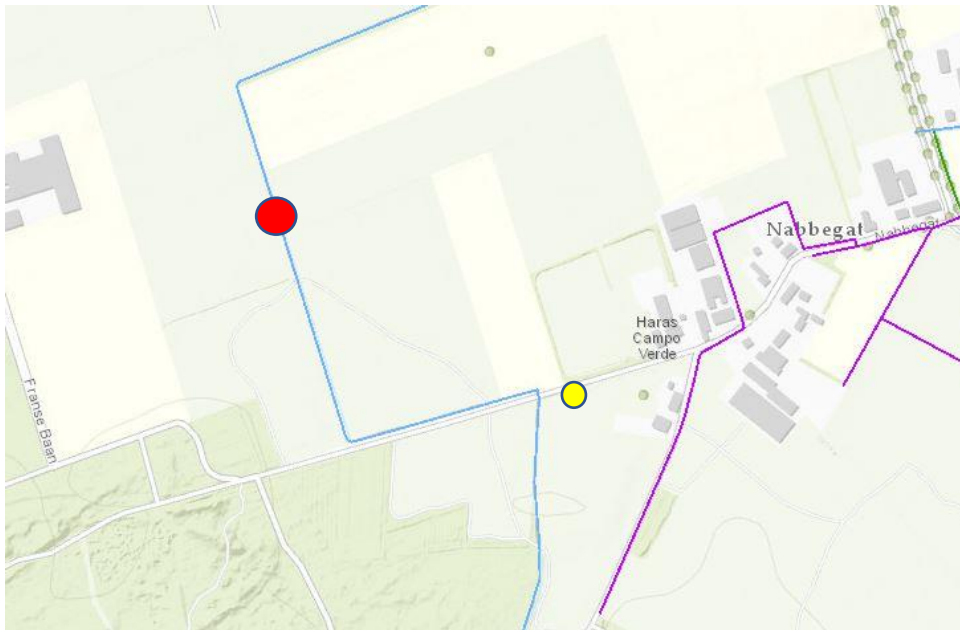
Drempelhoogte	19,00
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,65
Beheermarge	19,45 – 19,85
Huidig landgebruik	Mais en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	50 l/s
Bereik stuw	800 meter A-waterloop 1850 meter B-waterloop

Figuur 4: locatie stuw 2 (rood), locatie peilbuis (geel)

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,50
Bodemhoogte	Ca. 18,90
Drempelhoogte	19,00
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,20
Beheermarge	19,00 – 19,40

Huidig landgebruik	Maïs, Grasland, Dahlia, Aardappelen, Asperges en Pompoen
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	65 l/s
Bereik stuw	1.000 meter A-waterloop 550 meter B-waterloop Verschillende detailwaterlopen

Figuur 5: locatie stuw 3 (rood), locatie peilbuis (geel)

	Nieuwe afmetingen
Type	V-vormige vaste drempel
Laagste maaiveld	18,45
Bodemhoogte	Ca. 17,70
Drempelhoogte	N.v.t.
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	18,15 (zal ongeveer bereikt moeten worden bij gemiddelde zomerafvoer)
Beheermarge	17,95 (onderkant V) – 18,35 (bovenkant stuw)
Huidig landgebruik	Maïs en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond/ Leemarme (stuif-)zandgronden
Maatgevende afvoer	75 l/s
Bereik stuw	500 meter A-waterloop

De exacte locaties van de peilbuizen worden in overleg met grondeigenaren nog bepaald.

1.4 Wijze van uitvoering

Na vaststelling van het Projectplan Waterwet zullen de werkzaamheden uitgevoerd worden. De uitvoeringswerkzaamheden staan gepland voor het tweede kwartaal van 2021. Bij de uitvoering

wordt rekening gehouden met de directe omgeving, in dit geval de agrarische percelen die grenzen aan het gebied waar werkzaamheden worden uitgevoerd.

1.5 Effecten van het plan

De effecten van dit plan richten zich op het conserveren van water in tijden van droogte.

Grondwatergestuurd peilbeheer

Door het plaatsen van peilbuizen kan worden gemonitord wat het vasthouden van water doet met de grondwaterstanden. Dit geeft inzicht om samen met de agrariërs in gesprek te gaan over hoe hoog het peil precies opgezet kan worden (participatieve monitoring). Door het peil niet direct al hoog op te zetten, maar een marge aan te houden die op termijn nog verhoogd kan worden, geeft dit in de omgeving de ruimte om te bekijken hoe ver we kunnen gaan.

Afhankelijk van het te telen gewas, de gewenste bijbehorende grondwaterstand, en wederzijdse opgedane ervaringen door agrariër en peilbeheerder zal er enkele jaren later een bepaald streefpeil ingesteld worden (met beheermarges).

1.6 Beperken van nadelige gevolgen

Beperken nadelige gevolgen van het plan

Er zijn geen nadelige gevolgen van het plan voorzien.

Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Het geniet de voorkeur om de uitvoering te laten plaatsvinden als er geen gewassen op het veld staan. Periode van uitvoering zal in overleg met grondeigenaar (of pachter) plaatsvinden. Insporing of structuurbederf van de grond dient zoveel mogelijk voorkomen te worden. Bij opstellen van uitvoeringsbestek zullen hiervoor richtlijnen opgenomen worden.

Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de verordening schadevergoeding van het waterschap Aa en Maas.

1.7 Legger, beheer en onderhoud

Het beheer en onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Waterschap Aa en Maas. Zij gaan te werk conform het Beheerplan Watersysteem 2016-2021. Dit beheerplan beschrijft op hoofdlijnen het onderhoud aan de A-watergangen, inclusief het onderhoud aan de bijbehorende kunstwerken en aangrenzende natuurlijk ingerichte gebieden.

De legger beschrijft de eisen naar ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken op grond van waterstaatkundige eisen moeten voldoen en heeft als zodanig geen rechtsgevolg. De legger volgt de waterstaatkundige besluitvorming, zoals de vaststelling van het onderhavige projectplan. Tegen deze vaststelling staat rechtsbescherming open (zie Deel III van dit plan). Als gevolg van de in dit projectplan opgenomen maatregelen is aanpassing van de legger nodig. Na afloop van de werkzaamheden worden de aangelegde voorzieningen opgenomen dan wel aangepast in de legger van het waterschap.

1.8 Afstemming

Aanliggende eigenaren zijn individueel geïnformeerd over de plannen en middels een informatiebijeenkomst in de streek. Waar nodig worden afspraken gemaakt in verband met de uitvoering.

Deel 2: Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Waterwet

Als een waterschap een waterstaatswerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk en de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd, dit inclusief een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken (zie deel 1). Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1). Onderhavig projectplan voldoet aan de hierboven genoemde vereisten.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Kaderrichtlijn Water is een Europese richtlijn die voorschrijft dat de ecologische toestand van de Europese wateren aan bepaalde eisen moet voldoen. In de richtlijn is een indeling gemaakt in stroomgebieden. Het gebied van waterschap Aa en Maas valt onder het stroomgebied Maas. Waterbeheerders en overheden zijn zelf verantwoordelijk voor het doorvertalen van de KRW doelstelling in het eigen beleid en in concrete maatregelen om de toestand van het watersysteem op orde te krijgen.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

Nota peilbeheer in vrij afwaterende gebieden (2015)

Het peilbeheer is een belangrijk instrument om de waterschapsdoelen, te weten een veilig en bewoonbaar gebied, voldoende water en een robuust watersysteem en gezond en natuurlijk water te behalen. Niet alleen het voorkomen van wateroverlast voor landbouw, stedelijk gebied, natuur en recreatie bepaalt het peilbeheer. Ook wateraanvoer, waterconservering en de Kaderrichtlijn Water stellen hier eisen aan.

GGOR-visie (2018) - onderdeel van Gebiedsplan Raam

Het Gebiedsplan Raam is opgesteld en gericht op de thema's water, natuur, landbouw, cultuurhistorie, landschap en recreatie. Alle betrokken partijen willen samen meerwaarde creëren in dit gebied. Het stroomgebied van de Raam ligt in de gemeenten Landerd, Cuijk, Grave en Mill en Sint Hubert. Onderdeel van het gebiedsplan Raam is de GGOR (gewenst grond- en oppervlaktewater regime). Dit vertaalt zich in het doel om het watersysteem te optimaliseren voor landbouw en natuur door meer te conserveren middels peilopzet en afvoerpieken te reduceren door een betere sturing van het watersysteem.

Watervisie Maashorst (2008)

De Maashorst is ernstig verdroogd. Doel van de visie en strategie is om de problematiek te integreren met de beleidsopgaven in het gebied. De belangrijkste beleidsopgaven zijn:

- Vergroten van de grondwatervoorraad (t.b.v. landbouw en natuur)
- Behoud en herstel van wijstkenmerken
- Realiseren van natuurdoeltypen en EVZ

Door herstel van het veerkrachtige watersysteem kunnen de bestaande knelpunten opgelost worden. Per deelgebied zijn maatregelen beschreven. Het verminderen van de afvoer van het oppervlaktewater is een middel om de grondwaterstand te verhogen. Aandachtspunt hierbij is dat er geen natschade voor de landbouw veroorzaakt mag worden. De maatregelen Straatsven/Nabbegat leiden - conform de visie - tot het vergroten van de grondwatervoorraad.

2.3 Benodigde vergunningen en meldingen

Er zijn geen aanvullende vergunningen nodig.

Deel 3: Rechtsbescherming

3.1 Uitgebreide procedure conform afdeling 3.4 Awb

Zienswijze

Als een ontwerp-projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerp-projectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een reactie moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend. In beginsel kunnen **uitsluitend** degenen die tijdig een zienswijze hebben ingediend, tegen het definitief vastgestelde plan beroep instellen.

Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt door publicatie op www.officielebekendmakingen.nl. Tegen het plan staat gedurende zes weken de mogelijkheid tot beroep open. Gedurende zes weken vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend en belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen te hebben ingediend, kunnen beroep indienen. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kunnen belanghebbenden gelijktijdig of na het indienen van een beroepschrift een zogenaamd "verzoek voor het treffen van een voorlopige voorziening" worden gevraagd bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank. Ook in dat geval is griffierecht verschuldigd.

Deel 4: Bijlagen

- Hydrologisch rapport Straatsven

HYDROLOGISCH ADVIES

Aan : Technisch Team GGOR Raamvallei
Van : Johnny van Keulen
Datum : 16-06-2020
Onderwerp : Analyse nieuwe stuwen Rusvenloop en Straatsven

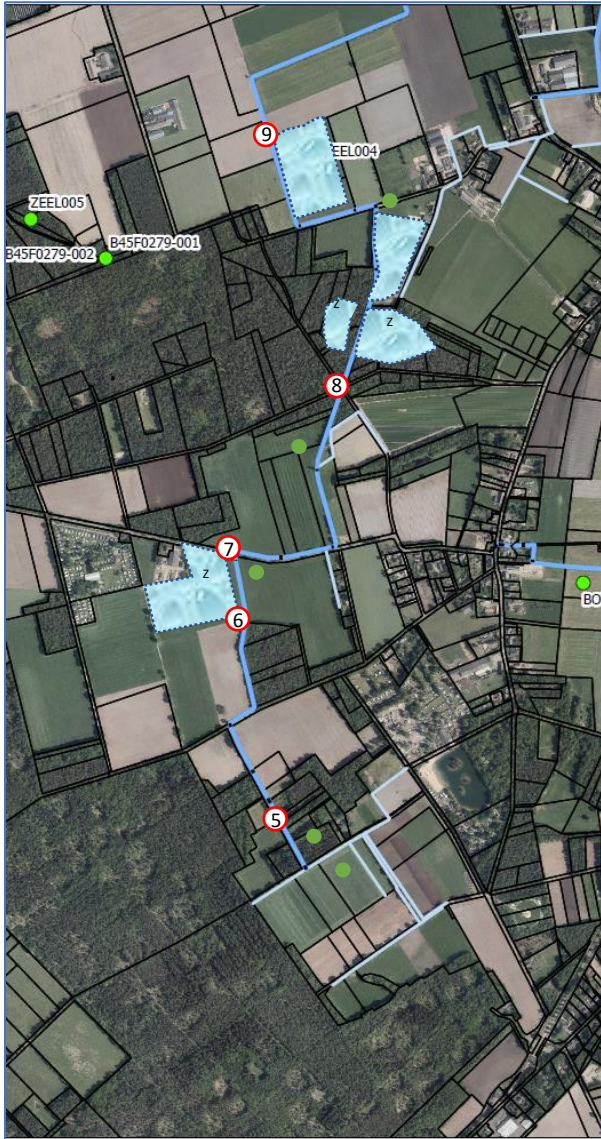
Aanleiding

Door Marco Arts van Aequator zijn voorkeursvarianten uitgewerkt voor het aandachtsgebied Straatsven. In deze voorkeursvarianten worden een aantal nieuwe stuwen voorgesteld. In deze memo wordt m.b.v. omgevingskenmerken het streefpeil voor deze stuwen bepaald.

Straatsven

Op onderstaande kaart zijn de locaties voor de nieuwe stuwen voor het Straatsven met cirkels aangegeven met daarin een nummer. Bij het plaatsen van nieuwe stuwen is het gebruikelijk om voor het streefpeil 40 cm drooglegging aan te houden t.o.v. het laagste perceel (Nota Peilbeheer). Omdat de landbouwpercelen en omliggende bossen snel opdrogen is op advies van de omgeving en Aequator ervoor gekozen de streefpeilen 10 cm hoger in te stellen dan gebruikelijk. Voor de bovenkant beheermarge wordt 20 cm aangehouden, waar 10 cm gebruikelijk is.

Door Aequator is voorgesteld om 5 peilbuizen te plaatsen om het effect van het peilbeheer en eventuele infiltratiegebieden in beeld te brengen. De inrichting van infiltratiegebieden is echter nog onzeker. Daarnaast is het niet gebruikelijk om bij elke nieuw te plaatsen stuw het effect te monitoren zolang er geen discussie is over het peil. Dit zou een te grote aanslag worden op de capaciteit van het meetnetbeheer. Het advies is dan ook om de peilbuizen niet te plaatsen.

Stuw 5

Stuw 5 is een nieuwe kantelstuw die ver bovenstrooms wordt geplaatst in de Rusvense Loop nabij het Straatsven. In de onderstaande tabel zijn de afmetingen van de stuw opgenomen. Uit de analyse blijkt dat het laagste maaiveld en het streefpeil gelijk is met stuw 6. Stuw 5 komt daarmee te vervallen.

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,95
Bodemhoogte	Ca. 19,00
Drempelhoogte	19,10
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,65
Beheermarge	19,45 – 19,85
Huidig landgebruik	Mais en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	25 l/s
Bereik stuw	150 meter A-waterloop 1850 meter B-waterloop

Stuw 6

Stuw 6 is een nieuwe kantelstuw die in de Rusvense Loop wordt geplaatst tussen de Tooverkamp en de Weversweg. Uit de analyse blijkt dat het laagste maaiveld en het streefpeil gelijk is met stuw 5. Stuw 5 komt daarmee te vervallen. Het bereik van stuw 6 wordt daarmee zeer groot waardoor het plaatsen van deze stuw rendabel is.

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,95
Bodemhoogte	Ca. 18,85
Drempelhoogte	19,00
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,65
Beheermarge	19,45 – 19,85
Huidig landgebruik	Mais en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	50 l/s
Bereik stuw	800 meter A-waterloop 1850 meter B-waterloop

Stuw 7

Stuw 7 is een nieuwe kantelstuw in de Rusvense Loop bij de Weversweg, ca. 200 meter benedenstreams van stuw 6. Het stuwvak is 200 meter lang en de aanliggende gronden zijn in gebruik als grasland en maisteelt. Het streefpeil van de stuw ligt slechts 15 cm hoger dan bij stuw 8. Gezien het peilver verschil met stuw 8, het bereik en het landgebruik lijkt het plaatsen van een stuw op deze locatie niet rendabel.

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,65
Bodemhoogte	Ca. 18,70
Drempelhoogte	19,00
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,35
Beheermarge	19,15 – 19,55
Huidig landgebruik	Maïs en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	50 l/s
Bereik stuw	200 meter A-waterloop

Stuw 8

Stuw 8 is een nieuwe kantelstuw die in de Rusvense Loop wordt geplaatst op het punt waar verschillende (zand-)wegen zich kruisen nabij de Nabbegatse Berg. Het landgebruik in het nieuwe stuwvak is zeer divers met hoogwaardige gewassen. Daarnaast is het bereik van de stuw groot. Als er voldoende water beschikbaar is kan meer dan 1,5 km aan A en B-waterlopen worden vol gezet en ook nog een hoop detailwaterlopen. Het conserveren van water op deze locatie is zeer rendabel.

	Nieuwe afmetingen
Type	Kantelstuw
Laagste maaiveld	19,50
Bodemhoogte	Ca. 18,90*
Drempelhoogte	19,00
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	19,20
Beheermarge	19,00 – 19,40
Huidig landgebruik	Maïs, Grasland, Dahlia, Aardappelen, Asperges en Pompoen
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond
Maatgevende afvoer	65 l/s
Bereik stuw	1.000 meter A-waterloop 550 meter B-waterloop Verschillende detailwaterlopen

* Bodem is hoger dan bij stuw 6 en 7!

Stuw 9

Stuw 9 is een nieuwe kantelstuw die in de Rusvense Loop wordt geplaatst benedenstrooms van de Nabbegatse Berg, ter hoogte van Nabbegat. Het landgebruik bestaat uit gras en mais. Binnen het stuwband bevindt zich ook bos, maar dat ligt door het grote verhang van de waterloop buiten het bereik van het streefpeil. Het streefpeil reikt tot ongeveer de duiker onder de weg Nabbegat. Het bereik van de stuw is daarmee beperkt. Het is daarom het advies om hier een vaste stuw met V-vorm te plaatsen in plaats van een dure kantelstuw. Het voordeel van een V-vorm is dat bij lage afvoer het water zoveel mogelijk wordt geconserveerd terwijl de hoge afvoeren de afvoercapaciteit van de stuw afneemt. Het risico op wateroverlast op deze locatie is klein. In figuur 4 is een voorbeeld van een v-vormige stuw opgenomen (type uitvoering: rijplaatstuw).

	Nieuwe afmetingen
Type	V-vormige vaste drempel
Laagste maaiveld	18,45
Bodemhoogte	Ca. 17,70
Drempelhoogte	N.v.t.
Doorstroombreedte	0,5
Streefpeil	18,15 (zal ongeveer bereikt moeten worden bij gemiddelde zomerafvoer)
Beheermarge	17,95 (onderkant V) – 18,35 (bovenkant stuw)
Huidig landgebruik	Maïs en Grasland
Bodemsoort (BOFEK2012)	Zwak lemige zandgronden met grof zand in de ondergrond/ Leemarme (stuif-)zandgronden
Maatgevende afvoer	75 l/s
Bereik stuw	500 meter A-waterloop

Figuur 1: V-stuw